Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός

Ουγγαρία

1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει διαζύγιο κατόπιν αιτήσεως ενός ή αμφότερων των συζύγων εφόσον ο γάμος τους έχει κλονιστεί πλήρως και ανεπανόρθωτα. Κατά την έκδοση του διαζυγίου, πρωταρχικό μέλημα αποτελεί να προασπισθεί το ύψιστο συμφέρον των κοινών ανήλικων τέκνων των συζύγων.

2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί εάν ο γάμος έχει κλονιστεί πλήρως και ανεπανόρθωτα. Για τον σκοπό αυτό, το δικαστήριο προβαίνει στη διεξαγωγή αποδείξεων. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει αυτεπαγγέλτως τη διεξαγωγή των αναγκαίων αποδείξεων. Η τελική και κοινή δήλωση βούλησης των συζύγων (κοινή συναίνεση) για διαζύγιο, η οποία δεν υπόκειται σε αθέμιτη επιρροή, θεωρείται ενδεικτική του πλήρους και ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου. Ειδικότερα, είναι δυνατόν να αποδειχθεί ότι ο γάμος έχει κλονιστεί πλήρως και ανεπανόρθωτα εάν οι σύζυγοι δεν μένουν πια μαζί ως ζευγάρι και –με βάση τη διαδικασία που οδηγεί στον χωρισμό του ζεύγους και τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο διαμένουν χωριστά– ότι είναι απίθανο να υπάρξει επανένωση.

Η τελική και κοινή δήλωση βούλησης των συζύγων για διαζύγιο, η οποία δεν υπόκειται σε αθέμιτη επιρροή, θεωρείται ότι αποτελεί επαρκή απόδειξη για τον κλονισμό του γάμου. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση υποβολής κοινής δήλωσης τέτοιου είδους, δεν απαιτείται η αναλυτική εξέταση των ως άνω λόγων που οδήγησαν στον χωρισμό.

Η απόφαση των συζύγων μπορεί να θεωρηθεί τελική εφόσον έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας των κοινών τέκνων τους, τη διατήρηση επαφής μεταξύ του γονέα που δεν έχει την επιμέλεια και του τέκνου, τη διατροφή, τη χρήση της οικογενειακής κατοικίας και –εφόσον ζητηθεί– την καταβολή διατροφής στον/στην σύζυγο (η εν λόγω συμφωνία πρέπει να εγκρίνεται από το δικαστήριο). Εάν οι σύζυγοι συμφωνήσουν να ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα, δεν χρειάζεται να συμφωνήσουν τους όρους διατήρησης επαφής με το τέκνο. Πρέπει όμως να προσδιορίσουν τον τόπο κατοικίας αυτού. Συνεπεία αυτού, το εύρος των ζητημάτων επί των οποίων πρέπει να συμφωνήσουν οι σύζυγοι που ζητούν την έκδοση συναινετικού διαζυγίου εξαρτάται από το εάν έχουν επιλέξει ή όχι να ασκήσουν από κοινού τη γονική μέριμνα.

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, σε αντίθεση με την προγενέστερη νομοθεσία, η σύναψη συμφωνίας μεταξύ των συζύγων όσον αφορά την κατανομή των περιουσιακών τους στοιχείων δεν απαιτείται πλέον από τον αστικό κώδικα.

3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

Ο γάμος των συζύγων λύνεται με διαζύγιο. Μετά την έκδοση του διαζυγίου, ζητήματα όπως το δικαίωμα επιμέλειας και διατροφής του κοινού τέκνου, η επαφή μεταξύ του γονέα και του τέκνου, η καταβολή διατροφής σε έναν εκ των συζύγων, η χρήση της οικογενειακής κατοικίας και, σε περίπτωση κοινής γονικής μέριμνας, η κατοικία του τέκνου, ρυθμίζονται με δικαστικό συμβιβασμό εφόσον οι διάδικοι καταλήξουν σε συμφωνία –η οποία πληροί τις κανονιστικές απαιτήσεις– ή, ελλείψει συμφωνίας των συζύγων, με δικαστική απόφαση. Για την έκδοση διαζυγίου από το δικαστήριο, οι σύζυγοι δεν χρειάζεται να συμφωνήσουν σχετικά με την κατανομή της κοινής περιουσίας τους.

3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

Σε περίπτωση λύσης του γάμου με διαζύγιο παύει η υποχρέωση των συζύγων για συμβίωση και για κοινές αποφάσεις, ο ή η σύζυγος εάν έχουν λάβει και το επώνυμο του άλλου συζύγου κατά κανόνα παραμένει και πάλι μόνο το δικό τους, εκτός αν επιθυμούν, επειδή έχουν αποκτήσει επαγγελματική ή καλλιτεχνική φήμη με το συζυγικό τους επώνυμο να το διατηρήσουν. Παύει η ελαφρότερη ευθύνη των συζύγων κατά την εκπλήρωση των αμοιβαίων υποχρεώσεών τους, παύει να ισχύει το κώλυμα της διγαμίας και λήγει η αναστολή της παραγραφής των αξιώσεων του ενός συζύγου εναντίον του άλλου. Η εξ αγχιστείας συγγένεια που δημιουργείται με τον γάμο μεταξύ των εξ αίματος συγγενών του ενός συζύγου με τους εξ αίματος συγγενείς το άλλου και μετά τη λύση του γάμου εξακολουθεί να υπάρχει.

3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

Με το διαζύγιο, παύει η κοινοκτημοσύνη και καθένας εκ των πρώην συζύγων μπορεί να υποβάλει αίτηση κατανομής των περιουσιακών στοιχείων. Οι πρώην σύζυγοι μπορούν να ζητήσουν αποζημίωση για επενδύσεις κοινών περιουσιακών στοιχείων σε ξεχωριστά περιουσιακά στοιχεία ή ξεχωριστών περιουσιακών στοιχείων σε κοινά περιουσιακά στοιχεία καθώς και για τυχόν δαπάνες διαχείρισης και συντήρησης. Δεν μπορεί να ζητηθεί αποζημίωση για τυχόν έξοδα εάν οι σύζυγοι έχουν παραιτηθεί των δικαιωμάτων τους ως προς τα σχετικά κεφάλαια. Αποζημίωση για τα ξεχωριστά περιουσιακά στοιχεία που έχουν χρησιμοποιηθεί ή αναλωθεί πλήρως στο πλαίσιο της έγγαμης σχέσης μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Εάν είναι δυνατό, το μερίδιο που κατείχε κάθε πρώην σύζυγος στην κοινή περιουσία κατά τον χρόνο του διαζυγίου πρέπει να του παρέχεται σε είδος. Τα ξεχωριστά περιουσιακά στοιχεία που κατείχαν κατά τον χρόνο του διαζυγίου πρέπει επίσης να παρέχονται σε είδος. Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, αυτό δεν είναι εφικτό ή ενδέχεται να οδηγήσει σε σημαντική απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, σε περίπτωση διαφωνίας, η μέθοδος κατανομής ορίζεται από το δικαστήριο. Δεν μπορεί να ζητηθεί καμία αποζημίωση για τα κοινά και για τα ατομικά απολεσθέντα περιουσιακά στοιχεία, εφόσον οι σύζυγοι δεν είχαν καμία κοινή περιουσία κατά τον χρόνο του διαζυγίου και ο οφειλέτης διάδικος δεν διαθέτει ατομικά περιουσιακά στοιχεία.

Σε περίπτωση κατανομής των κοινών περιουσιακών στοιχείων βάσει σύμβασης που έχει συναφθεί μεταξύ των συζύγων, η εν λόγω σύμβαση θεωρείται έγκυρη μόνον εφόσον περιλαμβάνεται σε δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο το οποίο συνυπογράφεται από δικηγόρο. Η εν λόγω διάταξη δεν ισχύει για την κατανομή της κινητής περιουσίας που αποτελεί μέρος της κοινής περιουσίας των συζύγων εάν η κατανομή πραγματοποιείται μέσω αναγκαστικής εκτέλεσης. Σε περίπτωση που οι σύζυγοι δεν συνάψουν σύμβαση για την κατανομή των κοινών περιουσιακών τους στοιχείων ή η σύμβαση δεν ρυθμίζει όλες τις αξιώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από το διαζύγιο, το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει την κατανομή της κοινής περιουσίας και τον διακανονισμό των αξιώσεων. Το δικαστήριο πρέπει να διασφαλίσει ότι, κατά τον διακανονισμό των αξιώσεων επί των περιουσιακών στοιχείων, κανένας εκ των συζύγων δεν θα αποκομίσει, αδικαιολογήτως, οικονομικά οφέλη.

3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

Οι γονείς υποχρεούνται να μοιράζονται με τα ανήλικα τέκνα τους τους πόρους που διαθέτουν για τη συντήρηση των ιδίων και των εν λόγω τέκνων, ακόμα και αν αυτό γίνεται σε βάρος των δικών τους πόρων. Ο εν λόγω κανόνας δεν ισχύει εάν το παιδί μπορεί να καλύψει τις εύλογες ανάγκες του από τον μισθό που

λαμβάνει από την άσκηση επαγγέλματος ή από την περιουσία του, ή εάν το παιδί διαθέτει κάποιον απευθείας συγγενή που ενδέχεται να επιφορτίζεται με την υποχρέωση καταβολής διατροφής. Ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια είναι υπεύθυνος για τη χορήγηση παροχών σε είδος, ενώ ο γονέας που δεν ασκεί την επιμέλεια αναλαμβάνει κυρίως τη χορήγηση παροχών σε χρήμα (διατροφή).
Εάν η διατροφή παρέχεται βάσει απόφασης δικαστηρίου, το δικαστήριο καθορίζει το ποσό που πρέπει να καταβάλλεται ως διατροφή. Το δικαστήριο δύναται να ορίσει στην απόφασή του ότι το ποσό της διατροφής πρέπει να αναπροσαρμόζεται αυτομάτως σε ετήσια βάση σύμφωνα με τον δείκτη τιμών καταναλωτή που δημοσιεύεται ετησίως από την κεντρική στατιστική υπηρεσία της Ουγγαρίας από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.
Στο μέτρο του εφικτού, τα ζητήματα που αφορούν την άσκηση της γονικής μέριμνας των παιδιών πρέπει να αποφασίζονται με κοινή συμφωνία των γονέων. Εάν οι γονείς αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία για τα εν λόγω ζητήματα, το δικαστήριο θα χορηγήσει το δικαίωμα επιμέλειας στον γονέα ο οποίος είναι, κατά την κρίση του δικαστηρίου, σε καλύτερη θέση να συμβάλει στη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη του παιδιού. Εάν η επιμέλεια του παιδιού από έναν από τους γονείς ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο το ύψιστο συμφέρον του παιδιού, το δικαστήριο δύναται να αναθέσει την άσκηση της επιμέλειας σε τρίτο, υπό τον όρο ότι αυτός επιθυμεί να ασκήσει την επιμέλεια του παιδιού αυτοπροσώπως.
Το παιδί έχει δικαίωμα να διατηρεί άμεση προσωπική επαφή με τον γονέα που δεν ασκεί την επιμέλεια. Αποτελεί δικαίωμα και καθήκον του γονέα που δεν ασκεί την επιμέλεια να διατηρεί σε τακτική βάση προσωπική σχέση και άμεση επαφή με το παιδί (δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας). Ο γονέας ή κάθε άλλο πρόσωπο που ασκεί την επιμέλεια δεν πρέπει να καταστρατηγεί το εν λόγω δικαίωμα πρόσβασης.
Ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια και εκείνος που δεν την ασκεί πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους –με σεβασμό προς την οικογενειακή ζωή και το δικαίωμα στην ηρεμία του άλλου– ώστε να εξασφαλίζεται η ισορροπημένη ανάπτυξη του παιδιού. Ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια πρέπει να ενημερώνει τακτικά τον άλλο γονέα σχετικά με την ανάπτυξη, την υγεία και τη μόρφωση του παιδιού, ενώ δεν μπορεί να αρνηθεί την παροχή των εν λόγω πληροφοριών όταν το ζητήσει ο γονέας που δεν ασκεί την επιμέλεια.
Οι γονείς που διαμένουν χωριστά ασκούν από κοινού τα δικαιώματά τους όσον αφορά ουσιώδη ζητήματα σχετικά με το μέλλον του παιδιού, ακόμα και αν το δικαίωμα επιμέλειας έχει χορηγηθεί σε έναν εξ αυτών βάσει κοινής συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης – εκτός εάν οι ευθύνες γονικής μέριμνας του γονέα που δεν έχει την επιμέλεια είναι περιορισμένες ή αν η άσκησή τους έχει απαγορευτεί από το δικαστήριο. Στα εν λόγω ουσιώδη ζητήματα σχετικά με το μέλλον του παιδιού συγκαταλέγεται η χρήση ή η αλλαγή του ονόματος του ανήλικου τέκνου, ο τόπος κατοικίας του, πέραν του τόπου που μοιράζεται με τον γονέα που ασκεί την επιμέλεια, ο τόπος κατοικίας του στο εξωτερικό για μόνιμη κατοικία ή εγκατάσταση, καθώς και η υπηκοότητα, η μόρφωση και η σταδιοδρομία του παιδιού.

3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Μετά τον δικαστικό χωρισμό, ο ένας πρώην σύζυγος μπορεί να ζητήσει διατροφή από τον άλλον ή, σε περίπτωση διαζυγίου, ο ένας πρώην σύζυγος μπορεί να ζητήσει διατροφή από τον άλλον εφόσον την έχει ανάγκη για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, εκτός εάν ο (πρώην) σύζυγος που ζητεί τη διατροφή δεν τη δικαιούται εξαιτίας της συμπεριφοράς του κατά τη διάρκεια του γάμου. Η καταβολή της διατροφής δεν πρέπει με κανέναν τρόπο να θέτει σε κίνδυνο τα μέσα διαβίωσης του πρώην συζύγου που υποχρεούται να καταβάλλει τη διατροφή, ούτε και του προσώπου που ο τελευταίος πρέπει να συντηρεί από κοινού με τον πρώην σύζυγο που ζητεί τη διατροφή. Η υποχρέωση καταβολής διατροφής μπορεί να είναι περιορισμένης διάρκειας εφόσον μπορεί να υποτεθεί ότι ο διάδικος που ζητεί τη διατροφή δεν θα την έχει ανάγκη μετά το πέρας της εν λόγω περιόδου.
Εάν ο σύζυγος ή ο πρώην σύζυγος υποβάλει αίτημα για καταβολή διατροφής λόγω της επιδείνωσης της κατάστασης στην οποία βρίσκεται κατόπιν παρέλευσης διαστήματος άνω των πέντε ετών από τον δικαστικό χωρισμό, το εν λόγω αίτημα μπορεί να γίνει αποδεκτό μόνο για λόγους επιείκειας και σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Εάν οι σύζυγοι διέμεναν μαζί ως ζευγάρι για διάστημα μικρότερο του ενός έτους και δεν απέκτησαν παιδιά στο πλαίσιο του γάμου τους, ο πρώην σύζυγος που έχει ανάγκη από διατροφή τη δικαιούται μόνο για διάστημα που αντιστοιχεί στη διάρκεια της κοινής τους ζωής. Για λόγους επιείκειας και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο δύναται να διατάξει την καταβολή διατροφής για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Ο δικαστικός χωρισμός των συζύγων σηματοδοτεί το τέλος του κοινού έγγαμου βίου τους. Μετά τον δικαστικό χωρισμό, μπορεί μεταξύ άλλων να ζητηθεί η κατανομή των περιουσιακών στοιχείων από το δικαστήριο.

5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;

Το δικαστήριο έχει τη διακριτική ευχέρεια να ορίζει την έναρξη και τη λήξη του κοινού βίου του ζευγαριού και, συνεπώς, το διάστημα κατά το οποίο διέθετε κοινή περιουσία. Κατά την άσκηση της εν λόγω διακριτικής ευχέρειας, το δικαστήριο καλείται να εξετάσει τις διάφορες πτυχές της ζωής του ζευγαριού κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσής του (σεξουαλική σχέση, οικονομική αλληλεξάρτηση, κοινή οικογενειακή ζωή και νοικοκυριό, έκφραση της ενότητας του ζευγαριού, ανατροφή κοινών τέκνων, συγγενείς, φροντίδα του παιδιού του άλλου συζύγου, κ.ά.). Ως εκ τούτου, μέσω κοινής ανάλυσης όλων των αλληλένδετων οικονομικών, οικογενειακών, συναισθηματικών και άλλων σκόπιμα επιλεγόμενων παραγόντων, το δικαστήριο αποφασίζει εάν η κοινή ζωή του ζευγαριού συνεχίζεται ή έχει φτάσει πλέον στο τέλος της. Το γεγονός ότι παρουσιάζονται ελλείψεις σε ορισμένους από τους παραπάνω παράγοντες δεν σημαίνει απαραιτήτως ότι ο κοινός έγγαμος βίος των συζύγων έχει φτάσει στο τέλος του, ιδίως εάν υπάρχει αντικειμενικός λόγος που να αιτιολογεί τις εν λόγω ελλείψεις.

6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;

Κατόπιν του δικαστικού χωρισμού, ο οποίος σηματοδοτεί το τέλος του κοινού έγγαμου βίου, οι σύζυγοι είναι ελεύθεροι να ζητήσουν την κατανομή της κοινής περιουσίας τους. Στο σημείο αυτό, ο γάμος δεν έχει ακόμα ακυρωθεί νομικά, όμως οι σύζυγοι μπορούν να προβούν ανεξάρτητα στην απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, πέραν της προϋπάρχουσας κοινής περιουσίας. Όσον αφορά την τελευταία, οι σύζυγοι μπορούν να αποφασίζουν μόνον από κοινού καθώς πλέον δεν ισχύει το τεκμήριο συναίνεσης. Εάν οι σύζυγοι έχουν κοινά τέκνα, πρέπει να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας.

7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;

Ένας γάμος μπορεί να θεωρηθεί άκυρος μόνον εφόσον ακυρώνεται με δικαστική απόφαση που εκδίδεται στο πλαίσιο διαδικασίας ακύρωσης γάμου. Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει άκυρο έναν γάμο ισχύει για όλα τα εμπλεκόμενα πρόσωπα. Οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου προβλέπονται από τη νομοθεσία.

8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;

Ένας γάμος θεωρείται άκυρος εάν, κατά τη σύναψή του, ένας από τους συζύγους διατηρεί προϋπάρχουσα έγγαμη σχέση ή σχέση καταχωρημένης συμβίωσης. Επιπλέον, ένας γάμος θεωρείται άκυρος εάν έχει συναφθεί μεταξύ συγγενών σε ευθεία γραμμή ή μεταξύ αδελφού και αδελφής, μεταξύ θείου και ανιψιάς ή θείας και ανιψιού, ή μεταξύ υιοθετούντος γονέα και υιοθετημένου τέκνου. Επίσης, εάν ένα πρόσωπο, το οποίο θεωρείται ανίκανο για σύναψη γάμου, συνάψει γάμο δηλώνοντας ότι είναι ικανό για σύναψη γάμου, ο γάμος κηρύσσεται άκυρος. Ο γάμος κηρύσσεται επίσης άκυρος εάν οποιοδήποτε από τα πρόσωπα είναι πλήρως ανίκανο για σύναψη γάμου, παρόλο που η ανικανότητά του δεν δηλώθηκε κατά την τέλεση του γάμου. Ο γάμος είναι άκυρος εάν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα δεν ήταν από κοινού παρόντα κατά τη δήλωση της πρόθεσης σύναψης γάμου. Εάν οποιοδήποτε από τα πρόσωπα είναι ανήλικο, ο γάμος θεωρείται άκυρος. Κατ' εξαίρεση, ανήλικοι μπορούν να συνάψουν γάμο εφόσον εξασφαλίσουν την προηγούμενη έγκριση του κηδεμόνα και της αρχής προστασίας του παιδιού. Ο κηδεμόνας και η αρχή προστασίας του παιδιού μπορούν να χορηγήσουν την εν λόγω έγκριση μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και μόνον εφόσον ο ανήλικος έχει ηλικία τουλάχιστον 16 ετών.

9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;

Εάν οι δύο σύζυγοι σύναψαν γάμο τον οποίο στη συνέχεια ακύρωσαν με καλή πίστη, οι νομικές συνέπειες του γάμου ως προς την περιουσία είναι ίδιες με εκείνες που ισχύουν για έναν έγκυρο γάμο. Όταν ένας γάμος κηρύσσεται άκυρος, οι σύζυγοι μπορούν να προβάλλουν αξιώσεις ως προς την περιουσία σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες που ισχύουν σε περίπτωση έκδοσης διαζυγίου από το δικαστήριο. Εάν μόνον ένας εκ των συζύγων σύναψε γάμο με καλή πίστη, οι εν λόγω κανόνες ισχύουν μόνο μετά την υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του.

Μετά την ακύρωση ενός γάμου, οι σύζυγοι διατηρούν το επώνυμο που χρησιμοποιούσαν κατά τη διάρκεια του γάμου τους. Εάν δεν επιθυμούν να διατηρήσουν το ίδιο επώνυμο, μετά την ακύρωση ενημερώνουν σχετικά τον προϊστάμενο του ληξιαρχείου. Ωστόσο, η πρώην σύζυγος δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί το επώνυμο του πρώην συζύγου της μαζί με το επίθημα που προσδιορίζει την οικογενειακή της κατάσταση εάν δεν χρησιμοποιούσε το εν λόγω επώνυμο κατά τη διάρκεια του γάμου.

Η ακύρωση ενός γάμου δεν επηρεάζει το τεκμήριο πατρότητας.

10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Σε θέματα ακύρωσης γάμου και διαζυγίου, αποκλειστικά αρμόδια είναι τα δικαστήρια.

Σε περίπτωση ακύρωσης γάμου ή έκδοσης διαζυγίου, το δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με την επιμέλεια και τη διατροφή των ανήλικων τέκνων, ακόμα και σε περίπτωση μη υποβολής των σχετικών αιτήσεων, εφόσον είναι αναγκαίο. Το δικαστήριο αποφασίζει επίσης για δευτερεύοντα ζητήματα (π.χ. διατροφή των συζύγων, χρήση της οικογενειακής στέγης, κατανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων, κ.ά.), εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση. Σε περίπτωση μη υποβολής αίτησης, το δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί των ζητημάτων αυτών, τα οποία μπορούν να διευθετηθούν από τα εμπλεκόμενα μέρη εξωδικαστικά, στο πλαίσιο σύμβασης.

Πριν από ή κατά τη διάρκεια των διαδικασιών διαζυγίου, οι σύζυγοι μπορούν να υποβάλουν αίτημα για διαμεσολάβηση με ιδία πρωτοβουλία ή με πρωτοβουλία του δικαστηρίου ώστε να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με θέματα που αφορούν τη σχέση τους και τη λύση του γάμου τους. Η συμφωνία στην οποία καταλήγουν οι σύζυγοι έπειτα από τη διαμεσολάβηση μπορεί να συμπεριληφθεί στον δικαστικό συμβιβασμό.

Εφόσον χρειάζεται, το δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει τους γονείς που καταθέτουν αίτηση διαζυγίου να καταφύγουν σε διαμεσολάβηση για την επίλυση ορισμένων δευτερευόντων θεμάτων, ώστε να επιτευχθεί ο κατάλληλος διακανονισμός όσον αφορά τη γονική μέριμνα και την αναγκαία συνεργασία μεταξύ των μερών.

11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνυποβάλλονται με την αγωγή;

Για την έκδοση διαζυγίου, ένας εκ των συζύγων πρέπει να καταθέσει αγωγή διαζυγίου εναντίον του άλλου. Η αγωγή ακύρωσης γάμου πρέπει να κινείται από τον ένα σύζυγο κατά του άλλου, ή από τον εισαγγελέα ή άλλο τρίτο πρόσωπο που έχει το δικαίωμα προσφυγής κατά αμφότερων των συζύγων. Εάν το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται η αγωγή δεν είναι πλέον εν ζωή, η αγωγή πρέπει να στρέφεται κατά του διαχειριστή που ορίζει το δικαστήριο.

Για την κίνηση της διαδικασίας απαιτείται η υποβολή αγωγής στην οποία να προσδιορίζονται τα εξής: το αρμόδιο δικαστήριο, τα ονόματα, οι τόποι διαμονής και ο ρόλος των διαδίκων στη διαδικασία καθώς και των εκπροσώπων των διαδίκων, κατά περίπτωση το δικαίωμα του οποίου ζητείται η επιβολή τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίζεται η αξίωση τα δεδομένα βάσει των οποίων θεμελιώνεται η έκταση των εξουσιών και η αρμοδιότητα του δικαστηρίου καθώς και ρητό αίτημα (αίτηση) για έκδοση απόφασης από το δικαστήριο. Η αγωγή με την οποία κινούνται οι διαδικασίες διαζυγίου πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με τον γάμο, τη γέννηση τυχόν τέκνων που γεννήθηκαν μέσα στον γάμο και είναι εν ζωή και, εφόσον χρειάζεται, δεδομένα βάσει των οποίων θεμελιώνεται το δικαίωμα άσκησης αγωγής. Με την αγωγή πρέπει να συνυποβάλλονται δικαιολογητικά έγγραφα για τα προαναφερθέντα καθώς και ένα έγγραφο (ή αντίγραφο ή απόσπασμά του) στο οποίο να αναφέρονται τα περιστατικά που ο ενάγων επικαλείται ως αποδεικτικά στοιχεία και τα έγγραφα βάσει των οποίων θεμελιώνεται η έκταση των εξουσιών και η αρμοδιότητα του δικαστηρίου καθώς και άλλες περιστάσεις που πρέπει αυτομάτως να λαμβάνονται υπόψη, εξαιρουμένων των στοιχείων που μπορούν να επαληθευθούν και μέσω της ταυτότητας. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, πρέπει να γίνεται σχετική μνεία στην αγωγή.

Σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες περί δικαιοδοσίας, το δικαστήριο που είναι αρμόδιο σε διαδικασίες διαζυγίου είναι αυτό που έχει δικαιοδοσία στον τόπο κατοικίας του εναγομένου. Εάν ο εναγόμενος δεν διαθέτει τόπο κατοικίας στην Ουγγαρία, η δικαιοδοσία ορίζεται με βάση τον τόπο διαμονής του εναγομένου. Σε περίπτωση που ο τόπος διαμονής του εναγομένου είναι άγνωστος ή βρίσκεται στην αλλοδαπή, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας κατοικίας του στην Ουγγαρία. Σε περίπτωση που ο τόπος της τελευταίας κατοικίας του εναγομένου στην Ουγγαρία δεν μπορεί να γίνει γνωστός ή σε περίπτωση που ο εναγόμενος δεν διαμένει στην Ουγγαρία, η δικαιοδοσία ορίζεται με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος ή, ελλείψει αυτής, του τόπου διαμονής του ενάγοντος. Εξάλλου, το δικαστήριο που διαθέτει δικαιοδοσία στην περιοχή όπου βρίσκεται ο τελευταίος κοινός τόπος κατοικίας των συζύγων επίσης διαθέτει αρμοδιότητα στην υπόθεση. Αυτό σημαίνει ότι ο ενάγων είναι ελεύθερος να επιλέξει εάν θα καταθέσει την αγωγή του στο δικαστήριο που καθίσταται αρμόδιο σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες περί δικαιοδοσίας ή στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο βάσει του τελευταίου κοινού τόπου κατοικίας των συζύγων.

Σε περίπτωση που δεν ορίζεται κάποιο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο για την εκάστοτε υπόθεση διαζυγίου σύμφωνα με τους παραπάνω κανόνες, αρμόδιο θεωρείται το κεντρικό πρωτοδικείο της Πέστης.

Μετά την έναρξη των διαδικασιών διαζυγίου ενώπιον συγκεκριμένου δικαστηρίου, το εν λόγω δικαστήριο έχει αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά κάθε νέα αγωγή που κατατίθεται με αντικείμενο τις περιουσιακές διαφορές των συζύγων.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;

Βλέπε το θέμα «Νομική συνδρομή».

13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;

Ναι, υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης. Ωστόσο, δεν είναι δυνατή η άσκηση αγωγής για τον δικαστικό έλεγχο ή την αναθεώρηση των αποφάσεων ακύρωσης γάμου ή έκδοσης διαζυγίου όσον αφορά την ίδια την ακύρωση ή το ίδιο το διαζύγιο.

14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος αναγνωρίζονται αυτομάτως στα λοιπά κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται, κατά κανόνα, ειδική διαδικασία για την αναγνώριση των αποφάσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 37 του κανονισμού, ο διάδικος που αιτείται την αναγνώριση απόφασης οφείλει να προσκομίσει τα εξής έγγραφα:

αντίγραφο της απόφασης το οποίο να συγκεντρώνει τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας,

το πιστοποιητικό που αναφέρεται στο άρθρο 39 του κανονισμού και το οποίο εκδίδεται από δικαστήριο ή αρχή του κράτους μέλους προέλευσης χρησιμοποιώντας το έντυπο που επισυνάπτεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού, και,

επιπροσθέτως, εφόσον πρόκειται για απόφαση που εκδίδεται ερήμην του εναγομένου, το πρωτότυπο ή κυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου που αποδεικνύει ότι το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα διάδικο, ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο στο οποίο να δηλώνεται ότι ο εναγόμενος έχει αποδεχθεί την απόφαση ανεπιφύλακτα.

Σύμφωνα με το άρθρο 38 του κανονισμού, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορεί να απαλλάξει τον αιτούντα από το βάρος της προσαγωγής των δύο τελευταίων εγγράφων εφόσον κρίνει ότι έχει επαρκώς ενημερωθεί. Το δικαστήριο/Η αρχή μπορεί επίσης να απαιτήσει να επισυναφθεί μετάφραση των ανωτέρω εγγράφων, υποχρέωση την οποία τα δικαστήρια και οι αρχές της Ουγγαρίας είναι κατά κανόνα σε θέση να εκπληρώσουν.
Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση απόφασης που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος. Σε αυτή την περίπτωση, ο διάδικος που ζητεί την αναγνώριση απόφασης πρέπει να υποβάλλει το αίτημά του, μαζί με τα ανωτέρω συνημμένα έγγραφα, στο αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο είναι το πρωτοδικείο (járásbíróság) που ασκεί τις εργασίες του στην έδρα του περιφερειακού δικαστηρίου (törvényszék) του τόπου κατοικίας ή συνήθους διαμονής του αντιδίκου στην Ουγγαρία (το κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας, στην περίπτωση της Βουδαπέστης) ή, εάν ο αντίδικος δεν διαθέτει ούτε τόπο κατοικίας ούτε τόπο συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία, το πρωτοδικείο που ασκεί τις εργασίες του στην έδρα του περιφερειακού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία του διαδίκου που ζητεί την αναγνώριση (το κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας, στην περίπτωση της Βουδαπέστης). Εάν ούτε ο διάδικος που ζητεί την αναγνώριση απόφασης διαθέτει τόπο κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία, η αίτηση υποβάλλεται στο κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας. Το δικαστήριο εφαρμόζει στη διαδικασία τις διατάξεις των άρθρων 28-36 του κανονισμού, κατά περίπτωση.
Εάν η αναγνώριση της απόφασης είναι αναγκαία για την καταχώριση στο ληξιαρχικό βιβλίο γάμων της Ουγγαρίας, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού, η αίτηση αναγνώρισης σε συνδυασμό με τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να υποβάλλονται στο ληξιαρχείο.

15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση απόφασης για τη μη αναγνώριση απόφασης που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος. Σε αυτή την περίπτωση, ο διάδικος που αμφισβητεί την αναγνώριση πρέπει να επισυνάψει στην αίτησή του αντίγραφο της απόφασης το οποίο να συγκεντρώνει τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας καθώς και το πιστοποιητικό που αναφέρεται στο άρθρο 39 του κανονισμού και το οποίο εκδίδεται από δικαστήριο ή αρχή του κράτους μέλους προέλευσης χρησιμοποιώντας το έντυπο που επισυνάπτεται στο παράρτημα I του κανονισμού. Το αρμόδιο δικαστήριο είναι το πρωτοδικείο που ασκεί τις εργασίες του στην έδρα του περιφερειακού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή συνήθους διαμονής του αντιδίκου στην Ουγγαρία (το κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας, στην περίπτωση της Βουδαπέστης) ή, εάν ο αντίδικος δεν διαθέτει ούτε τόπο κατοικίας ούτε τόπο συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία, το πρωτοδικείο που ασκεί τις εργασίες του στην έδρα του περιφερειακού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία του διαδίκου που αμφισβητεί την αναγνώριση (το κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας, στην περίπτωση της Βουδαπέστης). Εάν ούτε ο διάδικος που αμφισβητεί την αναγνώριση απόφασης διαθέτει τόπο κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην Ουγγαρία, η αίτηση υποβάλλεται στο κεντρικό πρωτοδικείο της Βούδας. Το δικαστήριο εφαρμόζει στη διαδικασία τις διατάξεις των άρθρων 28-36 του κανονισμού, κατά περίπτωση.

16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Στην Ουγγαρία, εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1259/2010 του Συμβουλίου για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό. Αντιστοίχως, σε όλες τις υποθέσεις που περιλαμβάνουν στοιχεία αλλοδαπότητας, το δίκαιο που εφαρμόζεται από τα ουγγρικά δικαστήρια είναι το δίκαιο που ορίζεται στον κανονισμό. Ο κανονισμός –ο οποίος υπόκειται σε περιορισμούς– παρέχει στους συζύγους την ελευθερία επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου (άρθρα 5-7) και ορίζει συνδετικούς παράγοντες για τον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου μόνο σε περίπτωση έλλειψης έγκυρης επιλογής από τα μέρη (άρθρα 8-10).

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your Europe
This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 15/01/2024
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.